

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
F	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of square)
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degree of freedom)
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .๐๑

๔.๒ ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ ๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ โดยภาพรวม

ตอนที่ ๕ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ในภาพรวมของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน ๕๐๑ คน ปรากฏในรายละเอียดในตารางที่ ๒

ตาราง ๒ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
๑) ผู้บริหาร	๑๘๒	๓๖.๓
๒) ครูผู้สอน	๓๑๙	๖๓.๖
รวม	๕๐๑	๑๐๐.๐
ประสบการณ์ในการทำงาน		
๑) ระยะ ๕ ปี ลงมา	๕๗	๑๑.๓
๒) ระยะ ๖-๑๐ ปี	๑๗๐	๓๓.๙
๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๒๗๔	๕๔.๗
รวม	๕๐๑	๑๐๐.๐

จากตาราง ๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอน จำนวน ๓๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖ เป็นผู้บริหาร จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓ และแยกตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นประสบการณ์ในการทำงานระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๗ รองลงมาคือ ระยะ ๖-๑๐ ปี จำนวน ๑๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๙ และระยะ ๕ ปีลงมา จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ โดยรวมและรายด้าน

ตาราง ๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	๓.๕๗	๐.๔๓	มาก	๕
๒. ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา	๓.๘๒	๐.๖๔	มาก	๔
๓. ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก	๔.๑๙	๐.๓๔	มาก	๒
๔. ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม	๔.๐๕	๐.๓๒	มาก	๓
๕. ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษวาท	๔.๒๖	๐.๒๘	มาก	๑
รวม	๓.๙๘	๐.๓๐	มาก	

จากตาราง ๓ พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษวาท ($\bar{X} = ๔.๒๖$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก ($\bar{X} = ๔.๑๙$) และด้านการบริหารวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม ($\bar{X} = ๔.๐๕$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ($\bar{X} = ๓.๕๗$)

ตาราง ๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. มีการประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	๔.๑๖	๐.๙๑	มาก	๒
๒. มีการพิจารณาเพื่อกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ในการเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น	๓.๕๐	๑.๐๒	ปานกลาง	๔
๓. มีการพิจารณาความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา การนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อใช้เป็นกรอบการปฏิบัติงานในปีงบประมาณต่อไป	๔.๐๐	๐.๙๐	มาก	๓
๔. มีการพิจารณาการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ	๒.๗๗	๐.๘๘	ปานกลาง	๖
๕. มีการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	๒.๗๙	๑.๙๔	ปานกลาง	๕
๖. มีการพิจารณาเพื่อเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น	๔.๒๒	๐.๘๖	มาก	๑
รวม	๓.๙๘	๐.๓๐	มาก	

จากตาราง ๔ พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ ข้อ และระดับมากจำนวน ๓ ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือมีการพิจารณาเพื่อเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมาคือมีการประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาของจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$) และมีการพิจารณาความเหมาะสมแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อใช้เป็นกรอบการปฏิบัติงานในปีงบประมาณต่อไป ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือมีการพิจารณาการส่งเสริมให้มีการพหุภักษสัทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 2.77$)

ตาราง ๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. มีการศึกษาสภาพปัญหาของผู้เรียน สาเหตุของปัญหา การกำหนดแนวทางที่แก้ไขปัญหามีแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหของผู้เรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากบุคลากรของสถานศึกษา	4.11	0.87	มาก	๓
๒. มีการกำหนดรู้ปัญหาของหลักสูตรสถานศึกษาการ จัดทำหลักสูตรที่ถูกต้อง และการบูรณาการมีความ สอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ซึ่ง สามารถนำไปใช้ได้จริง	3.19	1.38	ปานกลาง	๖
๓. มีการวางแผนกำจัดสาเหตุปัญหา การกำหนดรู้ปัญหา จากสาเหตุต่างๆ และวิธีการแก้ไข เกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพ การศึกษา	4.01	0.96	มาก	4
๔. มีการวางแผนกำจัดสาเหตุปัญหา การกำหนดรู้ปัญหา จากสาเหตุต่างๆ และวิธีการแก้ไข เกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ	3.21	1.21	ปานกลาง	5

ตาราง ๕ (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๕. มีการวางแผนกำจัดสาเหตุปัญหา การกำหนดรู้ปัญหาจากสาเหตุต่างๆ และวิธีการแก้ไข เกี่ยวกับงานบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อให้มีความคล่องตัว โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	๔.๒๖	๐.๘๓	มาก	๑
๖. มีการวางแผนกำจัดสาเหตุปัญหา การกำหนดรู้ปัญหาจากสาเหตุต่างๆ และวิธีการแก้ไข เกี่ยวกับงานบริหารบุคคลในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	๔.๑๑	๐.๖๖	มาก	๒
รวม	๓.๘๒	๐.๖๔	มาก	

จากตาราง ๕ พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๒ ข้อ และระดับมาก จำนวน ๔ ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือมีการวางแผนกำจัดสาเหตุปัญหา การกำหนดรู้ปัญหาจากสาเหตุต่างๆ และวิธีการแก้ไข เกี่ยวกับงานบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อให้มีความคล่องตัว โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = ๔.๒๖$) รองลงมาคือมีการวางแผนกำจัดสาเหตุปัญหา การกำหนดรู้ปัญหาจากสาเหตุต่างๆ และวิธีการแก้ไข เกี่ยวกับงานบริหารบุคคลในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{X} = ๔.๑๑$) และมีการศึกษาสภาพปัญหาของผู้เรียน สาเหตุของปัญหาการกำหนดแนวทางที่แก้ไขปัญหาและมีแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = ๔.๑๑$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือมีการกำหนดรู้ปัญหาของหลักสูตรสถานศึกษาการจัดหลักสูตรที่ถูกต้อง และการบูรณาการมีความสอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X} = ๓.๑๙$)

ตาราง ๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. มีพิจารณาส่วนดีและส่วนด้อยเกี่ยวกับการเตรียมเอกสารหนังสือเรียน แผนการสอนฯ และสื่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม โดยสามารถหาแนวทางการแก้ไขได้ดี	๔.๓๓	๐.๖๑	มาก	๒
๒. มีการพิจารณาข้อดีและข้อเสียของการใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔.๑๓	๐.๗๐	มาก	๔
๓. ครูเห็นโทษของการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม และการใช้สื่อที่ควรใช้สื่อการสอนสอดแทรกความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาพ และสุขภาพจิตของผู้เรียนได้	๔.๒๗	๐.๗๔	มาก	๓
๔. มีการพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ในรายชั่วโมงที่สอน และรายวิชาที่รับผิดชอบ โดยการกำหนดชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน	๔.๐๓	๐.๗๗	มาก	๕
๕. มีการพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ในการสั่งงาน การบ้านผู้เรียน โดยการกำหนดชิ้นงานในแต่ละรายวิชา เพื่อให้สอดคล้องการกับพัฒนาผู้เรียน	๔.๓๗	๐.๗๐	มาก	๑
๖. มีการพิจารณาข้อดีและข้อเสีย เกี่ยวกับรูปแบบการสอน เทคนิคและวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น	๓.๙๙	๐.๗๒	มาก	๖
รวม	๔.๑๙	๐.๓๔	มาก	

จากตาราง ๖ พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือมีการพิจารณาข้อดีและข้อเสีย ในการสั่งงาน การบ้านผู้เรียน โดยการกำหนดชิ้นงานในแต่ละรายวิชา เพื่อให้สอดคล้องการกับพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = ๔.๓๗$) รองลงมาคือมีพิจารณาส่วนดีและส่วนด้อยเกี่ยวกับการเตรียมเอกสารหนังสือเรียน แผนการสอนฯ และสื่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม โดยสามารถหาแนวทางการแก้ไขได้ดี ($\bar{X} = ๔.๓๓$) และครูเห็นโทษของการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม และการใช้สื่อที่ควรใช้สื่อการสอนสอดแทรกความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาพ และสุขภาพจิตของ

ผู้เรียนได้ ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือมีการพิจารณาข้อดีและข้อเสียเกี่ยวกับรูปแบบการสอนเทคนิคและวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น ($\bar{X} = 3.99$)

ตาราง ๗ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. มีการวางแผนเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษา เช่นการจัดอบรมจริยธรรม และการปฏิบัติธรรมประจำปี	4.12	0.77	มาก	4
๒. มีกระบวนการพิจารณา ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามัคคีในองค์กรและการช่วยเหลือ ส่งเสริมเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี	3.03	0.86	ปานกลาง	6
๓. มีการส่งเสริม และพัฒนา เกี่ยวกับจริยธรรมในสถานศึกษา โดยการกำหนดโทษกับผู้กระทำผิดทางจริยธรรมอย่างชัดเจน	4.16	0.66	มาก	3
๔. มีการกำหนดระเบียบในการปฏิบัติตนในสถานศึกษาของผู้เรียน	4.09	0.96	มาก	5
๕. มีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการเน้นในเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่นจัดโครงการอบรมจริยธรรมฯ	4.30	0.88	มาก	2
๖. มีการฝึกระเบียบความมีวินัยในชั้นเรียน หมายรวมไปถึงการแต่งกาย เวลาเข้าเรียน และมารยาทที่ดีในชั้นเรียน	4.35	0.55	มาก	1
รวม	4.05	0.82	มาก	

จากตาราง ๗ พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ด้าน และระดับมาก ๕ ด้าน โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือมีการฝึกระเบียบความมีวินัยในชั้นเรียน หมายรวมไปถึงการแต่งกาย เวลาเข้าเรียน และมารยาทที่ดีในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาคือมีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยการเน้นในเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่นจัดโครงการอบรมจริยธรรมฯ ($\bar{X} = 4.30$) และมีการส่งเสริม และพัฒนา เกี่ยวกับจริยธรรมในสถานศึกษา โดยการกำหนดโทษกับผู้กระทำผิดทางจริยธรรมอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือมี

กระบวนการพิจารณา ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามัคคีในองค์กรและการช่วยเหลือ ส่งเสริมเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี ($\bar{X} = 3.03$)

ตาราง ๘ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิรัชชวาท โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิรัชชวาท	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
๑. มีการพิจารณา ความสำคัญ และความจำเป็นของหลักสูตรสถานศึกษาในด้านต่างๆรวมถึงสาระท้องถิ่นในประเด็นที่มีความสำคัญต่อการศึกษา และการสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น	๔.๑๓	๐.๗๑	มาก	๕
๒. มีการประชุม และการสัมมนาในการพัฒนาวิชาการเป็นประจำทุกปีการศึกษา	๔.๕๖	๐.๕๑	มากที่สุด	๑
๓. มีการศึกษาดูงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	๔.๓๙	๐.๕๖	มาก	๒
๔. การจัดทำแผนการสอน มีวิเคราะห์หลักสูตร รูปแบบการสอน สื่อ การวัดผลและการประเมินผล ที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน	๔.๒๙	๐.๖๕	มาก	๔
๕. มีการเตรียมความพร้อมกับผู้เรียนในแต่ละภาคเรียนเกี่ยวกับการสอน เช่น การสร้างสิ่งเร้าคุณธรรม การเรียนรู้ในชั้นเรียน การเรียนรู้นอกสถานที่ และการนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องในการใช้ชีวิตที่ดี	๔.๓๕	๐.๕๓	มาก	๓
๖. มีการพิจารณาคัดกรองผู้เรียนในชั้นเรียน เด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหาในการเรียน เพื่อเป็นขั้นตอน อันจะนำไปสู่การแก้ไข ป้องกัน และพัฒนาผู้เรียนต่อไป	๓.๘๒	๐.๙๑	มาก	๖
รวม	๔.๒๖	๐.๒๘	มาก	

จากตาราง ๘ พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิรัชชวาท โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ๕ ด้าน และระดับมากที่สุด ๑ ด้าน โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือมีการประชุมและการสัมมนาในการพัฒนาวิชาการเป็นประจำทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมาคือมีการศึกษาดูงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.39$) และมีการเตรียมความพร้อมกับผู้เรียนในแต่ละภาคเรียน เกี่ยวกับการสอน เช่น การสร้างสิ่งเร้าคุณธรรม การเรียนรู้ในชั้นเรียน การเรียนรู้นอกสถานที่ และการนำไป

ปฏิบัติให้ถูกต้องในการใช้ชีวิตที่ดี ($\bar{X} = ๔.๓๕$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือมีการพิจารณาคัดกรองผู้เรียนในชั้นเรียน เด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหาในการเรียน เพื่อเป็นขั้นตอน อันจะนำไปสู่การแก้ไข ป้องกัน และพัฒนาผู้เรียนต่อไป ($\bar{X} = ๓.๘๒$)

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง ๙ ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตามตำแหน่งโดยรวม และรายด้าน

ด้าน ที่	การบริหารสถานศึกษาตามหลัก โยนิโสมนสิการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p- value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑	ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบ สาวเหตุปัจจัย	๔.๐๘	๐.๓๘	๓.๒๘	๐.๓๖	๒๒.๖๗๒**	.๐๐๐
๒	ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบ อริยสัจ/คิดแก้ปัญหา	๔.๕๔	๐.๒๘	๓.๔๑	๐.๓๗	๓๗.๙๙๔**	.๐๐๐
๓	ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณ โทษและทางออก	๔.๔๓	๐.๓๑	๔.๐๕	๐.๒๖	๑๔.๐๙๕**	.๐๐๐
๔	ด้านการบริหารวิธีคิดแบบรู้ คุณธรรม	๔.๒๔	๐.๒๖	๓.๙๕	๐.๓๑	๑๐.๙๔๔**	.๐๐๐
๕	ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษ วาท	๔.๓๗	๐.๒๔	๔.๑๙	๐.๒๗	๗.๕๓๓**	.๐๐๐
รวม		๔.๓๓	๐.๑๓	๓.๗๗	๐.๑๔	๔๓.๙๖๗**	.๐๐๐

** $p \leq .๐๑$

จากตาราง ๙ พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติสูงกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ตาราง ๑๐ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	การบริหารสถานศึกษาตามหลัก โยนินโสมนสิการ	ประสบการณ์ในการทำงาน					
		ระยะ ๕ ปีลงมา		ระยะ ๖-๑๐ ปี		ระยะ ๑๑ ปี ขึ้นไป	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๑	ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	๓.๓๐	๐.๔๑	๓.๒๕	๐.๓๔	๓.๘๓	๐.๕๑
๒	ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา	๓.๔๐	๐.๓๙	๓.๓๕	๐.๓๔	๔.๑๙	๐.๕๘
๓	ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก	๔.๐๗	๐.๓๐	๔.๐๓	๐.๒๖	๔.๓๑	๐.๓๔
๔	ด้านการบริหารวิธีคิดแบบไร้คุณธรรม	๓.๙๑	๐.๓๑	๓.๙๕	๐.๓๑	๔.๑๔	๐.๓๐
๕	ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษวาท	๔.๑๘	๐.๒๘	๔.๒๐	๐.๒๘	๔.๓๐	๐.๒๖
รวม		๓.๗๗	๐.๑๔	๓.๗๖	๐.๑๔	๔.๑๖	๐.๒๘

จากตารางที่ ๑๐ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษา ระยะ ๕ ปีลงมา มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๗$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง-มาก ในด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษวาท ($\bar{X} = ๔.๑๘$) รองลงมา คือด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก ($\bar{X} = ๔.๐๗$) และด้านการบริหารวิธีคิดแบบไร้คุณธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๑$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ($\bar{X} = ๓.๓๐$)

บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษาระยะ ๖-๑๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง-มาก ในด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษวาท ($\bar{X} = ๔.๒๐$) รองลงมา คือด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก ($\bar{X} = ๔.๐๓$) และด้านการบริหารวิธีคิดแบบไร้คุณธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๕$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ($\bar{X} = ๓.๒๕$)

บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษาระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินโสมนสิการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่อยู่ในระดับมาก ในด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก ($\bar{X} = ๔.๓๑$) รองลงมา คือด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษวาท ($\bar{X} = ๔.๓๐$) และด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา ($\bar{X} = ๔.๑๙$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ($\bar{X} = ๓.๘๓$)

ตาราง ๑๑ ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารสถานศึกษา ตามหลักโยนิโสมนสิการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p- value
๑. ด้านการบริหารด้วย วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุ ปัจจัย	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒ ๔๙๘ ๕๐๐	๔๐.๗๐๓ ๑๐๓.๒๐๙ ๑๔๓.๙๑๒	๒๐.๓๕๒ .๒๐๗	๙๘.๒๐๐**	.๐๐๐
๒. ด้านการบริหารด้วย วิธีคิดแบบอริยสัจ/คิด แก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒ ๔๙๘ ๕๐๐	๘๖.๑๘๓ ๑๒๑.๗๑๓ ๒๐๗.๘๙๖	๔๓.๐๙๒ .๒๔๔	๑๗๖.๓๑๓**	.๐๐๐
๓. ด้านการบริหารวิธีคิด แบบเห็นคุณโทษและ ทางออก	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒ ๔๙๘ ๕๐๐	๘.๙๘๔ ๔๙.๒๕๑ ๕๘.๒๓๕	๔.๔๙๒ .๐๙๙	๔๕.๔๒๓**	.๐๐๐
๔. ด้านการบริหารวิธีคิด แบบเร้าคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒ ๔๙๘ ๕๐๐	๕.๐๙๐ ๔๙.๐๐๑ ๕๔.๐๙๑	๒.๕๔๕ .๐๙๘	๒๕.๘๖๓**	.๐๐๐
๕. ด้านการบริหารวิธีคิด แบบวิหัชวาท			๑.๔๒๔ ๓๘.๑๑๔ ๓๙.๕๓๘	.๗๑๒ .๐๗๗	๙.๓๐๕**	.๐๐๐
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	๒ ๔๙๘ ๕๐๐	๑๙.๔๖๔ ๒๖.๔๓๘ ๔๕.๙๐๒	๙.๗๓๒ .๐๕๓	๑๘๓.๓๑๕**	.๐๐๐

** $p \leq .๐๑$

จากตาราง ๑๑ พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .
๐๑ โดยที่บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๑ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าการบริหาร
สถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติสูงกว่าระยะ ๕ ปีลงมาและระยะ ๖-๑๐ ปี ตามลำดับ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ โดยภาพรวม และรายด้าน ด้านการ
บริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา ด้านการ

บริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณค่าและทางออก ด้านการบริหารวิธีคิดแบบไร้คุณธรรม และด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิภาษวาท มีดังนี้

ตาราง ๑๒ ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	ประสบการณ์ในการทำงาน		
		ระยะ ๕ ปีลงมา	ระยะ ๖-๑๐ ปี	ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๗	๓.๗๖	๔.๑๖
๑) ระยะ ๕ ปีลงมา	๓.๗๗	-	.๐๑๕	-.๓๘๕**
๒) ระยะ ๖-๑๐ ปี	๓.๗๖	-	-	-.๓๙๙**
๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๑๖	-	-	-

** $p \leq .๐๑$

จากตาราง ๑๒ พบว่า ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษา ระยะ ๕ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป ระยะ ๖ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไปไม่มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วน ระยะ ๕ ปีกับระยะ ๖-๑๐ ปี มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๓ ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	ประสบการณ์ในการทำงาน		
		ระยะ ๕ ปีลงมา	ระยะ ๖-๑๐ ปี	ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป
		๓.๓๐	๓.๒๕	๓.๘๓
๑) ระยะ ๕ ปีลงมา	๓.๓๐	-	.๐๕๑	-.๕๓๓**
๒) ระยะ ๖-๑๐ ปี	๓.๒๕	-	-	-.๕๘๕**
๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๓.๘๓	-	-	-

** $p \leq .๐๑$

จากตาราง ๑๓ พบว่า ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษา ระยะ ๕ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป ระยะ ๖ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไปไม่มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วน ระยะ ๕ ปีกับระยะ ๖-๑๐ ปี มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๔ ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	ประสบการณ์ในการทำงาน		
		ระยะ ๕ ปีลงมา	ระยะ ๖-๑๐ ปี	ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป
		๓.๔๐	๓.๓๕	๔.๑๙
๑) ระยะ ๕ ปีลงมา	๓.๔๐	-	.๐๕๐	-.๗๙๕**
๒) ระยะ ๖-๑๐ ปี	๓.๓๕	-	-	-.๘๔๕**
๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๑๙	-	-	-

** $p \leq .๐๑$

จากตาราง ๑๔ พบว่า ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ/คิดแก้ปัญหา บุคลากรที่มีประสบการณ์
ในการทำงานในสถานศึกษา ระยะ ๕ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป ระยะ ๖ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปี
ขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วน ระยะ ๕ ปีกับระยะ ๖-๑๐ ปี มีความคิดเห็นว่าการบริหาร
สถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๕ ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	ประสบการณ์ในการทำงาน		
		ระยะ ๕ ปีลงมา	ระยะ ๖-๑๐ ปี	ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป
		๓.๔๐	๓.๓๕	๔.๑๙
๑) ระยะ ๕ ปีลงมา	๓.๔๐	-	.๐๔๔	-.๒๓๔**
๒) ระยะ ๖-๑๐ ปี	๓.๓๕	-	-	-.๒๗๘**
๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๑๙	-	-	-

** $p \leq .๐๑$

จากตาราง ๑๕ พบว่า ผลการทดสอบรายคู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก บุคลากรที่มีประสบการณ์
ในการทำงานในสถานศึกษา ระยะ ๕ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป ระยะ ๖ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปี
ขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วน ระยะ ๕ ปีกับระยะ ๖-๑๐ ปี มีความคิดเห็นว่าการบริหาร
สถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๖ ผลการทดสอบรายคู่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	ประสบการณ์ในการทำงาน		
		ระยะ ๕ ปีลงมา	ระยะ ๖-๑๐ ปี	ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป
		๓.๙๑	๓.๙๕	๔.๑๔
๑) ระยะ ๕ ปีลงมา	๓.๙๑	-	-๐.๐๔๗	-๐.๒๓๖**
๒) ระยะ ๖-๑๐ ปี	๓.๙๕	-	-	-๐.๑๘๘**
๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๑๔	-	-	-

** $p \leq .01$

จากตาราง ๑๖ พบว่า ผลการทดสอบรายคู่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษา ระยะ ๕ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป ระยะ ๖ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วน ระยะ ๕ ปีกับระยะ ๖-๑๐ ปี มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตาราง ๑๗ ผลการทดสอบรายคู่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิรัชชวาท

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	ประสบการณ์ในการทำงาน		
		ระยะ ๕ ปีลงมา	ระยะ ๖-๑๐ ปี	ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป
		๔.๑๘	๔.๒๐	๔.๓๐
๑) ระยะ ๕ ปีลงมา	๔.๑๘	-	-๐.๐๑๙	-๐.๑๒๑**
๒) ระยะ ๖-๑๐ ปี	๔.๒๐	-	-	-๐.๑๐๑**
๓) ระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๓๐	-	-	-

** $p \leq .01$

จากตาราง ๑๗ พบว่า ผลการทดสอบรายคู่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารวิธีคิดแบบวิรัชชวาท บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษา ระยะ ๕ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไป ระยะ ๖ ปีลงมากับระยะ ๑๑ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วน ระยะ ๕ ปีกับระยะ ๖-๑๐ ปี มีความคิดเห็นว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ โดยภาพรวม

ตาราง ๑๘ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ โดยภาพรวม

ที่	ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการ	ความถี่	ร้อยละ
๑	ครูผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษา สาระท้องถิ่น และรูปแบบการสอน เพื่อการทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	๔๑	๔๑.๘๓
๒	สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญ อันจะนำไปสู่การน้อมนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นในชีวิตประจำวัน	๒๕	๒๕.๕๑
๓	การจัดการเรียนการสอนควรนำปัญหาของผู้เรียนที่เกิดจากการสอน ไปปรับปรุงและพัฒนา โดยครูควรศึกษากระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น เพื่อการพัฒนาผู้เรียนที่ยั่งยืน	๑๗	๑๗.๓๔
๔	การจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงภาระงานของผู้เรียน ไม่ควรสั่งงาน หรือการบ้านเกินความเหมาะสม	๑๕	๑๕.๓๐
		๙๘	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๑๘ พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาพัฒนการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนิโสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม คือ ครูผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษา สาระท้องถิ่น และรูปแบบการสอน เพื่อการทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา (ร้อยละ ๔๑.๘๓) รองลงมา คือ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญ อันจะนำไปสู่การน้อมนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นในชีวิตประจำวัน (ร้อยละ ๒๕.๕๑) และการจัดการเรียนการสอนควรนำปัญหาของผู้เรียนที่เกิดจากการสอน ไปปรับปรุงและพัฒนา โดยครูควรศึกษากระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น เพื่อการพัฒนาผู้เรียนที่ยั่งยืน (ร้อยละ ๑๗.๓๔) ตามลำดับ

ตอนที่ ๕ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ในภาพรวมของการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินิสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

การวิเคราะห์ในภาพรวมของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินิสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ มีดังนี้

สถานศึกษาควรมุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ครู และผู้บริหารทุกคนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาควรจัดทำสาระท้องถิ่น ที่มีข้อมูลและเนื้อหาที่สำคัญในจังหวัดขอนแก่น ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และธำรงไว้อันดีงานผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสอนรายวิชาที่ถนัดและชำนาญมากที่สุด ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาดุจบกพร่องทางการเรียนของผู้เรียน และควรจัดให้มีโครงการเป็นประจำทุกปี เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การทดลองนำไปใช้ และการประเมินการใช้สื่อ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพสื่อการเรียนการสอน และควรมีนโยบายในการส่งเสริมครูผู้สอนในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม

ควรส่งเสริมด้านการอบรมศีลธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมทุกสัปดาห์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การวิเคราะห์ การนำไปใช้ในการจัดการอบรมศีลธรรมประจำสถานศึกษา เพื่อให้ นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของเบญจศีล เบญจธรรมให้มากขึ้น

ควรเตรียมความพร้อมในด้านเครื่องมือวัดผล โดยการศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมกัน คิดวิธีแก้ปัญหาอย่างถูกต้องตามหลักการคิดแบบหลักโยนินิสมนสิการ ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตามสภาพจริง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งมีการหาคุณภาพของเครื่องมือ และมีการแบ่งระดับการประเมินความรู้ ความสามารถ หรือประเภของผู้เรียน เด็กพิเศษ เด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหาในการเรียน เมื่อประเมินผลแล้ว ควรนำผลประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้เรียนควรทราบผลการประเมิน ในข้อบกพร่องโดยรวม เพื่อพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม โดยคณะครู ผู้บริหารร่วมกันหาแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการวัดผล เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความรู้คู่คุณธรรมในสังคมไทยที่ยั่งยืนตลอดไป^๑

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักโยนินิสมนสิการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ มีดังนี้

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ มุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ครู และผู้บริหารทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาควรจัดทำสาระท้องถิ่น ที่มีข้อมูลและเนื้อหาที่สำคัญในจังหวัดขอนแก่น ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และธำรงไว้อันดีงานผู้บริหารควรส่งเสริมให้

^๑ สัมภาษณ์ คณะครู และผู้บริหาร, โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑, ๒๐-๒๕ มกราคม ๒๕๖๑.

ครูสอนรายวิชาที่ถนัดและชำนาญมากที่สุด ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาคัดบกร่องทางการเรียนของผู้เรียน และควรจัดให้มีโครงการเป็นประจำทุกปี เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การทดลองนำไปใช้ และการประเมินการใช้สื่อ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพสื่อการเรียนการสอน และควรมีนโยบายในการส่งเสริมครูผู้สอนในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม พร้อมทั้งการส่งเสริมด้านการอบรมศีลธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมทุกสัปดาห์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การวิเคราะห์ การนำไปใช้ในการจัดการอบรมศีลธรรมประจำสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของเบญจศีล เบญจธรรมให้มากขึ้น และการเตรียมความพร้อมในด้านเครื่องมือวัดผล โดยการศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมกันคิดวิธีแก้ปัญหาย่างถูกวิธีตามหลักการคิดแบบหลักโยนิโสมนสิการ โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตามสภาพจริง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งมีการหาคุณภาพของเครื่องมือ และมีการแบ่งระดับการประเมินความรู้ ความสามารถ หรือประเภทผู้เรียน เด็กพิเศษ เด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหาในการเรียน เมื่อประเมินผลแล้วควรนำผลประเมินมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้เรียนควรทราบผลการประเมิน ในข้อบกพร่องโดยรวม เพื่อพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ โดยคณะครู ผู้บริหารร่วมกันหาแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการวัดผล เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความรู้คู่คุณธรรมในสังคมไทยที่ยั่งยืนตลอดไป